

VILNIAUS GEROSIOS VILTIES PROGIMNAZIJOS UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus Gerosios Vilties progimnazijos (toliau – Progimnazija) ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimo aprašas yra parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. balandžio 24 d. įsakymu Nr. V-586 „Dėl 2023–2024 ir 2024–2025 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų patvirtinimo“ ir 2024 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V-921 „Dėl 2023–2024 ir 2024–2025 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų patvirtinimo“ pakeitimo (papildyta 11 priedu). Siekiant pradinio, pagrindinio ugdymo bendrosiose programose nustatytų tikslų, mokinių mokymosi procesas turi būti organizuojamas ne tik mokykloje ir jos aplinkoje, bet ir ne mokyklos aplinkose, organizuojant išvykas į muziejų, teatrą, galeriją, parką, STEAM (angl. Science, Technology, Engineering, Art (creative activities), Mathematics) (toliau – STEAM) atviros prieigos centrus ar kitas mokymuisi aktualias aplinkas.

2. Progimnazija, ugdymo procesą organizuodama ne mokyklos aplinkoje, priima ir derina sprendimus dėl organizavimo laiko, vietos, formos, turinio atitikties Bendrosioms programoms bei saugumo reikalavimams. Ugdymo procese skiriamos prasmingos užduotys, vertinama mokymosi pažanga.

3. Ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimo aprašas (toliau – Aprašas) numato ugdymo ne mokyklos aplinkoje tikslus, formas, trukmę ir reikalavimus mokinių saugumui bei prasmingam ugdymo laiko panaudojimui užtikrinti. Aprašo nuostatos netaikomos vykimui į fizinio ugdymo pamokas, kai jos organizuojamas baseinuose ar sporto aikštynuose ir vyksta ne rečiau kas dvi savaites. Progimnazija nuolatinį vykimą į fizinio ugdymo pamokas, organizuojamas baseinuose ar sporto aikštynuose, reglamentuoja vidaus teisės aktuose.

II SKYRIUS UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO FORMOS IR TRUKMĖ

4. Atsižvelgiant į dalyko bendrosios programos mokymosi turinį, ugdymo procesas ne mokyklos aplinkoje gali būti organizuojamas vykdamas:

4.1. išvykas, t. y. išvykimus iš progimnazijos mokymosi tikslais: į muziejus, STEAM centrus, parkus, sporto aikštynus, baseinus ar kitus objektus, erdves, kuriose organizuojamas ugdymo procesas;

4.2. pažintines veiklas, kaip neformaliojo vaikų švietimo veiklas, skirtas vaikų ir jaunimo tautiniam, pilietiniam ir kultūriniam ugdymui skatinti.

5. Pažintinės veiklos organizavimo formos:

5.1. ekskursija – turistinių objektų lankymas nustatytu maršrutu ugdymo tikslais, kurį vykdo gidas arba mokytojas; gidas – asmuo, kuris suteikia specialią informaciją apie lankomus muziejus, meno galerijas, gamtos, kultūros, mokslo, parodų ar kitus objektus arba vietas;

5.2. turistinė stovykla – trumpalaikio vaikų poilsio organizavimo forma į rekreacinę teritoriją su įrengta stovyklaviete;

5.3. sąskrydis – organizuotas vaikų susibūrimas gamtinėje aplinkoje (stovyklavietėje) poilsio ar ugdymo tikslais;

5.4. vaikų turizmo renginys – trumpalaikės neformaliojo vaikų švietimo programos (gali būti sudedamoji formaliojo ir neformaliojo švietimo programos dalis) vykdymas keičiant vietą pažintiniais, rekreaciniais ir sportiniais tikslais;

5.5. žygis – ugdymo tikslais organizuotas keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar naudojant įvairias priemones;

5.6. varžybos – organizuotas vaikų (jų grupių) rungtyniavimas ugdymo tikslais;

5.7. kitos progimnazijos vykdomos pažintinės veiklos formos.

6. Ugdymo proceso ne progimnazijos aplinkoje trukmė gali būti:

6.1. trumpalaikė (nuo vienos iki kelių valandų);

6.2. visos dienos (trukmė ilgesnė nei per dieną nustatytas pamokų laikas);

6.3. ilgesnė nei vienos dienos (trunka ilgiau nei vieną ugdymo dieną, įskaitant kelionę ir apgyvendinimą).

7. Ugdymas ne progimnazijos aplinkoje gali būti organizuojamas:

7.1. artimoje aplinkoje, netoli progimnazijos esančiose organizacijose, viešose erdvėse ar parkuose ir kituose objektuose;

7.2. savivaldybės teritorijoje;

7.3. kitos savivaldybės teritorijoje;

7.4. kitoje šalyje.

III SKYRIUS

UGDYMO NE PROGIMNAZIJOS APLINKOJE PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS

8. Ugdymo ne progimnazijos aplinkoje poreikį numato mokytojai, atsižvelgdami į dalyko bendrojoje programoje numatytus tikslus. Poreikis organizuoti ugdymą ne progimnazijos aplinkoje ir tam reikalingi resursai derinami su progimnazijos vadovu ar jo įgaliotu asmeniu. Planuojant organizuoti ugdymą ne progimnazijos aplinkoje rekomenduojama atsižvelgti į šiuos veiksnius:

8.1. tikslingumo. Numatyti, kaip suplanuotos veiklos padės siekti dalyko Bendrojoje programoje numatytų tikslų, kokios užduotys bus skiriamos mokiniams ir kaip bus vertinama jų pažanga;

8.2. mokinių saugumo. Numatyti priemones mokinių saugumui esant ne progimnazijos aplinkoje užtikrinti;

8.3. įtraukimo. Siūlant veiklas atsižvelgti į mokinių mokymosi poreikių įvairovę ir sudaryti sąlygas visiems mokiniams dalyvauti planuojamose veiklose, numatant įvairius mokinių įsitraukimo į veiklas būdus;

8.4. ekonomiškumo. Įvertinti, kokių papildomų žmogiškųjų ir finansinių išteklių gali pareikalauti ši veikla ir ar progimnazija gali juos skirti;

8.5. rizikų tikimybės. Apsvarstyti galimas rizikas ir numatyti jų įveikos būdus.

9. Siekiant, kad ugdymas ne progimnazijos aplinkoje sukurtų prielaidas mokiniams patirti gilesnę mokymosi patirtį, rekomenduojama:

9.1. numatyti konkrečius uždavinius, kuriems pasiekti ugdymo procese reikalingos kitokios aplinkos;

9.2. įtraukti mokinius į pasiruošimo procesą ir padėti mokiniams suprasti kontekstą;

9.3. jeigu ugdymo proceso metu į mokymosi vietą vykstama specialiu transportu, važiavimo laiką iš dalies panaudoti mokymuisi;

9.4. ugdymo procese organizuoti aktyvius mokymosi veiklas, pritaikytas kitokiai aplinkai, kurios negalimos organizuoti mokantis klasėje;

9.5. į ugdymo procesą pagal galimybes įtraukti interaktyvias mokymosi priemones;

9.6. ugdymo veiklas organizuoti pagal iš anksto sudarytą programą (priedas Nr.1).

10. Ugdymo ne progimnazijos aplinkoje renginius organizuoja klasių vadovai, dalykų mokytojai, švietimo pagalbos specialistai ir kiti pedagoginiai darbuotojai, tardamiesi su mokiniais ir vadovaudamiesi progimnazijos ugdymo plano, strateginio plano, metų veiklos plano uždaviniais ir priemonėmis.

11. Išvykusio į išvyką mokytojo pamokas vaduoja toje klasėje dirbantys mokytojai, o mokytojas, išvykstantis į ugdymo ne progimnazijos aplinkoje renginį, mokytojams, kurie vaduoja jo pamokas, palieka parengtas užduotis.

IV SKYRIUS

SAUGUMO REIKALAVIMAI IR ATSAKOMYBĖS

12. Organizuojant išvyką, vykimą į pažintines veiklas (toliau – Išvyka) ir siekiant užtikrinti besimokančiųjų saugumą, yra skiriami lydintys asmenys ir Išvykos vadovas. Lydintys asmenys – suaugę asmenys, kurių funkcijas apibrėžia progimnazijos vadovas. Lydinčiųjų asmenų skaičius priklauso nuo Išvykoje dalyvaujančių mokinių skaičiaus. Jeigu Išvykoje dalyvauja:

12.1. mažiau nei 15 mokinių, kurie mokosi pagal pradinio ugdymo programą, skiriamas Išvykos vadovas ir lydintis asmuo;

12.2. mažiau nei 15 mokinių, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą ir jaunesni nei 16 metų, skiriamas Išvykos vadovas ir lydintis asmuo;

12.3. daugiau kaip 30 mokinių, skiriamas Išvykos vadovas ir 2 lydintys asmenys;

12.4. organizuojant Išvyką į užsienį, skiriamas Išvykos vadovas ir lydintys asmenys santykiu 15 mokinių – 2 lydintys asmenys; 30 mokinių – 4 lydintys asmenys;

13. 1–2 klasių mokiniams organizuojamos išvykos ne į ilgesnės nei vienos ugdymo dienos trukmės.

14. Siekiant užtikrinti mokinių saugumą organizuojant ugdymą ne progimnazijos aplinkoje, nustatoma, kad:

14.1. progimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo:

14.1.1. skiria ir tvirtina asmenį, atsakingą už ugdymo ne progimnazijos aplinkoje organizavimą;

14.1.2. vertina galimas rizikas ir kitus veiksnius, teikia pritarimą/neteikia pritarimo planuojamai Išvykai;

14.1.3. skiria ir tvirtina Išvykos vadovą ir lydinčiuosius asmenis.

14.1.4. atsižvelgdamas į planuojamos veiklos specifiką, mokinių amžių ir jų specialiuosius ugdymo(si) poreikius, gali nustatyti dalyvaujančiųjų išvykoje skaičių ir kitokių lydinčių asmenų skaičių;

14.2. Išvykos vadovas:

14.2.1. parengia veiklų programą (2 egz.) (priedas Nr.1) ir numato parengiamuosius darbus. Ne vėliau kaip prieš 3 d. iki Išvykos informuoja progimnazijos direktorių, pateikia veiklų programą;

14.2.2. numato galimas rizikas ir pasirengimą joms valdyti;

14.2.3. priima vadybinius sprendimus, reikalingus mokymuisi ne progimnazijos aplinkoje įgyvendinti;

14.2.4. ne vėliau kaip prieš 7 d. pristato suplanuotą Išvykos veiklų planą mokiniams ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams) bei išsiunčia mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) informavimo apie organizuojamą ugdymą ne mokyklos aplinkoje pranešimą (priedas Nr.2);

14.2.5. įtraukia lydinčius asmenis į parengiamuosius darbus, numato jų pareigas, priskiria lydintiems asmenims mokinių grupes, už kurių saugumą jie atsakingi;

14.2.6. užtikrina numatytų veiklų įgyvendinimą ir sąlygas numatytiems ugdymo tikslams pasiekti;

14.2.7. užtikrina, kad vykdant suplanuotas veiklas būtų laikomasi progimnazijoje nustatytų procedūrų;

14.2.8. pasirašytinai supažindina vyksiančius į Išvyką mokinius su saugaus eismo, saugaus elgesio taisyklėmis, kaip teikti pirmąją pagalbą, kaip naudotis pirmos pagalbos vaistinėle, aplinkosaugos, priešgaisrinės saugos, maudymosi reikalavimais (priedas Nr.3);

14.2.9. fiksuoja Išvyką e. dienyne;

14.2.10. Išvykos metu privalo turėti šiuos dokumentus: veiklų programą (priedas nr.1), mokinių sąrašą, tėvų/globėjų sutikimus (priedas Nr.2) ir kt.;

14.2.11. vadovaujantis patvirtintu ugdymo ne mokyklos aplinkoje tvarkos aprašu, užtikrina mokinių saugumą, sveikatą Išvykos metu, moka suteikti pirmąją medicininę pagalbą; nepalieka vaikų vienų be priežiūros (ypač prie vandens telkinių);

14.2.12. susidarius situacijai, gresiančiai mokinių saugumui, sveikatai ar gyvybei, pakeičia maršrutą, sustabdo arba nutraukia Išvyką;

14.2.13. įvykus nelaimingam atsitikimui, nedelsdamas praneša greitosios pagalbos tarnyboms, informuoja progimnazijos vadovybę, mokinių tėvus (globėjus).

14.3. nepilnamečių mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) atsakingi už:

14.3.1. raštiško sutikimo (priedas Nr. 2), dėl vaiko dalyvavimo planuojamose veiklose pateikimą už Išvyką atsakingam asmeniui. Sutikimas pateikiamas pagal mokyklos parengtą formą; mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) turi teisę nepritarti, kad vaikas dalyvautų Išvykoje, atšaukti vaiką iš Išvykos. Mokiniais, nedalyvaujantiems Išvykoje, vyksta ugdymo procesas progimnazijoje nustatyta ugdymo organizavimo forma;

14.3.2. su Išvykai organizuoti susijusių išlaidų apmokėjimą;

14.3.3. būtinos informacijos apie vaiko sveikatą perdavimą lydintiems asmenims;

14.4. mokiniai atsakingi:

14.4.1. už dalyvavimą Išvykoje. Atsisakyti dalyvauti gali tik dėl objektyviai pagrįstų priežasčių, dėl kurių susitariama progimnazijoje;

14.4.2. už aptartų elgesio taisyklių laikymąsi: nekelti grėsmės sau ir kitiems keliaujant transporto priemone, nepažeisti saugaus eismo reikalavimų, atsakingai elgtis lankant numatytus objektus ir kt.

V SKYRIUS IŠVYKOS Į UŽSIENĮ ORGANIZAVIMAS

15. Išvyka į užsienį mokymosi tikslais galima, jeigu Išvykos programa ir tikslai padeda siekti Bendrosiose programose numatytų ugdymo tikslų. Prieš Išvyką į užsienio šalį susipažįstama su Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos rekomendacijomis dėl vykimo į pasirinktą šalį.

16. Progimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo, susipažinęs su mokytojo planuojamos Išvykos programa (priedas Nr.1), priima sprendimą dėl mokinių Išvykos į užsienį organizavimo. Progimnazijos vadovas skiria Išvykos vadovą ir lydinčiuosius asmenis, su jais aptaria Išvykos programą, saugaus vykimo aplinkybes, galimas rizikas bei jų valdymą.

17. Išvykos į užsienį vadovas:

17.1. jeigu Išvyka vyksta už Lietuvos Respublikos ribų, ne vėliau kaip prieš 10 d iki Išvykos informuoja progimnazijos direktorių, sudaro detalią Išvykos programą;

17.2. numato galimas kelionės rizikas ir jų valdymą ir aptaria su mokyklos vadovu;

17.3. jeigu Išvyka vyksta už Lietuvos Respublikos ribų, ne vėliau kaip prieš 15 d. informuoja apie Išvyką mokinių tėvus/teisėtus globėjus, pateikia Išvykos programą ir detalią informaciją nepilnamečių mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) dėl nakvynės vietos, nurodo telefono numerį, kuriuo gali susiekti, bei kitą, jo nuožiūra, svarbią informaciją;

17.4. pateikia reikalavimus reikalingai informacijai gauti iš nepilnamečių mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) ir pilnamečių mokinių, kurią turi žinoti Išvykos vadovas vykdamas į Išvyką. Gauna tėvų/ globėjų raštiškus sutikimus (priedas Nr. 2);

17.5. organizuoja vizos, jeigu reikalinga, gavimą;

17.6. organizuoja mokinių pasirėngimą vykti į Išvyką, atsižvelgdamas į progimnazijos nustatytas taisykles/reikalavimus (priedas Nr.3). Neišvykusiems mokiniams ugdymo procesas organizuojamas progimnazijoje įprasta tvarka;

17.7. supažindina su Išvykai į užsienį reikalinga informacija, paaiškina pagrindinius kultūrinius skirtumus, nurodo galimus informacijos šaltinius, pasiūlo mokiniams savarankiškai susipažinti su šalimi, į kurią vykstama;

17.8. supažindina su išvykos taisyklėmis.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Išvykoms organizuoti ugdymo procese naudojamos pažintinei veiklai skiriamos lėšos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2007 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. ISAK-1934 „Dėl Mokinių pažintinei veiklai skirtų lėšų naudojimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“.

19. Progimnazija netradicinių pamokų dienas organizuoja planingai, atsižvelgdama į ugdymo planą. Mokytojai individualiai planuoja Išvykas, atsižvelgdami į savo ilgalaikius planus. Mokinio mokymosi laikas išvykose, ekskursijose ir kitais panašiais atvejais, trunkantis ilgiau nei pamoka, perskaičiuojamas į konkretaus dalyko (-ų) mokymosi laiką (pagal pamokos (-ų) trukmę).

20. Progimnazija, vadovaudamasi Aprašu ir kitais ugdymo procesą reglamentuojančiais dokumentais, rengia vidaus teisės aktus, reglamentuojančius mokinių ne progimnazijos aplinkose, Išvykų organizavimą.
